

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/143
Toplantı Tarihi/Sayısı : 5.9.2024/45
Karar Numarası : 2024/969
Başvuran : H. Y.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın bulunduğu ceza infaz kurumunda suç grupları esas alınarak görüntülü görüşme hakkının engellendiği ve ayrımcılık yapıldığı iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulduğunu, Kurumda teknik altyapı kurulu olduğu halde 30 dakika görüntülü görüşme hakkından yararlanmasına izin verilmediğini; Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "Telefonla görüşme hakkı" başlıklı 74'üncü maddesinin ikinci fıkrasının 3 bendinde yer alan hüküm kapsamında haftalık otuz dakikalık görüntülü görüşme hakkından faydalanmasının engellendiğini; konuya ilişkin ilgili İdare ve Gözlem Kuruluna yaptığı başvuruya istinaden teknik altyapının yetersizliğine ilişkin ileri sürülen ifadelerin haklı dayanaktan yoksun olduğunu; terör örgütü üyeliği suçundan ceza aldığını, suç grubu esas alınarak görüntülü görüşme hakkını kullanmada ayrımcılık yapıldığını iddia etmekte hak ihlalinin tespit edilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."

4. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinin ilgili kısımları

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

şöyledir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(...)

5. 6701 sayılı Kanun'un "*Kurumun Görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

"... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ..."

6. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)"

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Başvurunun konusu*" başlıklı 31'inci maddesi şöyledir:

"Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek,

araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, zgrlğinden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal nleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Bununla birlikte başvuru, başvuranın terör rgt yeliği suçundan ceza aldığı cezayı infaz etmekte olduğu, görüntülü görüşme hakkını kullanmada suç kategorisi nedeniyle başvurana ayrımcılık yapılarak bu hakkın kullandırılmadığı iddiasına ilişkindir.

13. 24/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 66'ncı maddesinde telefonla görüşme hakkının örgüt mensubu üyeler bakımından kısıtlanabileceği, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "Telefonla görüşme hakkı" başlıklı 74'üncü maddesinin ikinci fıkrasının ę bendinde ise, terör ve çıkar amaçlı suç rgt yelerinin, görüntülü görüşme ve görüşme sresinin uzatılmasına ilişkin bu haktan kurumdaki tutum, davranış, eğitim ve iyileştirme faaliyetlerine katılma gibi durumları göz önünde bulundurularak idare ve gözlem kurulu tarafından yapılacak değerlendirmeye göre yararlandırılabilirdiği düzenlenmiştir.

14. Başvuru dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, başvuranın görüntülü görüşme hakkının sağlanması talebiyle Keskin T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İdare ve Gözlem Kuruluna yaptığı başvuruya istinaden alınan kararda özetle; teknik altyapıdan kaynaklı olarak idare ve gözlem kurulu sekreteryasının görüşme sresinin uzatılmasına veya kısaltılmasına ilişkin müdahalede bulunma yetkisinin bulunmadığı gerekçesiyle talebinin reddedildiği; söz konusu karara karşı başvuranın infaz hakimliğine başvurduğu, Kırıkkale İnfaz Hakimliğinin 2023/... sayılı Kararında ise; ilgili ceza infaz kurumunun alınan görüş yazısında, terör hkmllerine yönelik görüntülü görüşme sistemine ilişkin yazılım ve donanım çalışmalarının devam ettiğine yönelik cevap verildiği, görüntülü görüşmeye dair karar alma ekranı ve sistemsel kabule yönelik yazılım çalışmaları devam ederken teknik altyapının tamamlanmadığında söz edilemeyeceği, sistemin tamamlanmasına ilişkin idari işlemin ancak idari yargı tasarrufunda olduğu; ilgili ceza infaz kurumunun takdir yetkisinde olmayan bu idari işleme dair tasarrufu bulunmadığından İdare ve Gözlem Kurulu tarafından verilen kararının usul ve yasaya uygun olduğuna karar verildiği tespit edilmiştir.

15. 6701 sayılı Kanun'da cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller, Kanun kapsamı dışında kalmakta olup, başvuranın dilekçesinde iddiasını 6701 sayılı Kanun'da yer alan ayrımcılık temellerinden birine dayandırılmadığı grlmştir.

16. Başvuranın iddia ve talepleri yukarıda yer alan gerekçelerle birlikte ele alındığında görüntülü görüşme bağlamında suç grupları arasında ayrımcılık yapıldığı yönündeki iddiaların 6701 sayılı Kanun'da yer alan ayrımcılık temellerinden birine dayandırılmadığı ve yapılan inceleme ve araştırmada da Kanun'da belirtilen herhangi bir ayrımcılık temeli tespit edilemediğinden başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUğUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

5/9/2024 tarihinde, OY BİRLİğİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye